

Javořinská naučná stezka

3

JAVORNÍK

Obec Javorník (385 m n.m., 870 obyvatel)

Jméno obce, která navazuje z jihu na Velkou nad Veličkou, pochází od javorů, kterých v okolí bývala hojnost. První zmínka o obci pochází z roku 1370. Lidé se zde věnovali včelaření a ovocnářství. Tyto obory však ve 20. století upadly, o čem svědčí i to, že v obci je nyní oblíbenou pálenkou itná a nikoli slivovice. Dnes je snaha oivit hospodaření v rámci údrby krajiny. Nad obcí vznikají nové soukromé sady domácího ovoce.

stodoly z kotovic
(pěší okruh)

pohled na Javorník
z 50. let 20. století

K obci patří i samoty, jako jsou mlýny Kománkův a Petruchův a osada na slovenských hranicích zvaná Sabota. Po rozdělení Československa tato samota v rámci vyrovnání připadla Slovensku. Nad obcí se vypíná lesnatý vrch Hradisko (636 m n.m.). Svůj název nese po starodávném hradišti, z něhož dodnes zůstaly jen mohutné valy.

durancie - odolný druh modrého ovoce

javnícké seníky

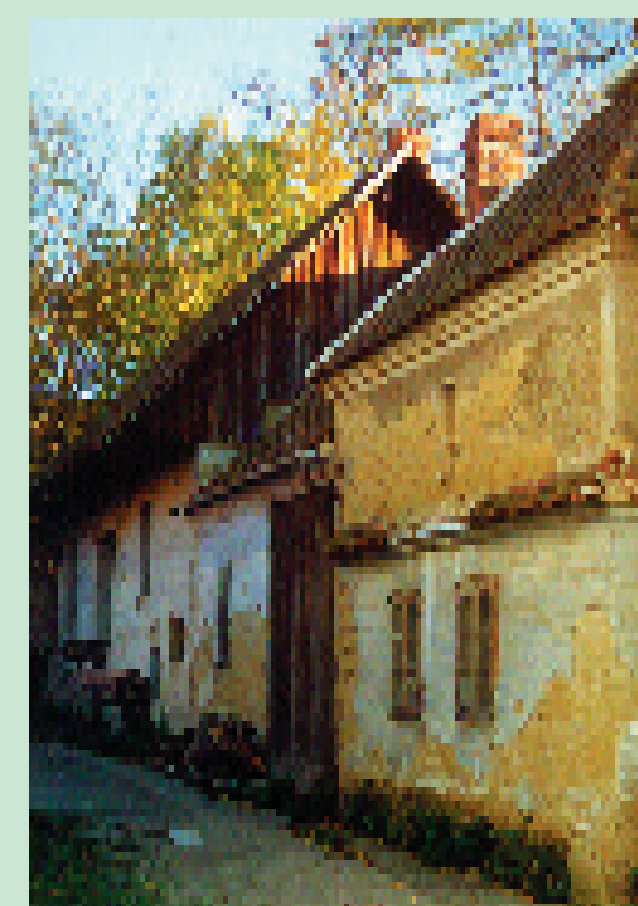
Lidová architektura

Místní lidé byli známí výrobci dřevěného nářadí i dovední zedníci a tesaři. Mezi kulturní památky patří malebné soubory chalup domkářů, hoferů a bezzemků ve svahu nad potokem (zvané Kopánky) a skupiny roubených seníků na východním okraji obce.

Kopánky -
památková zóna
(pěší okruh)

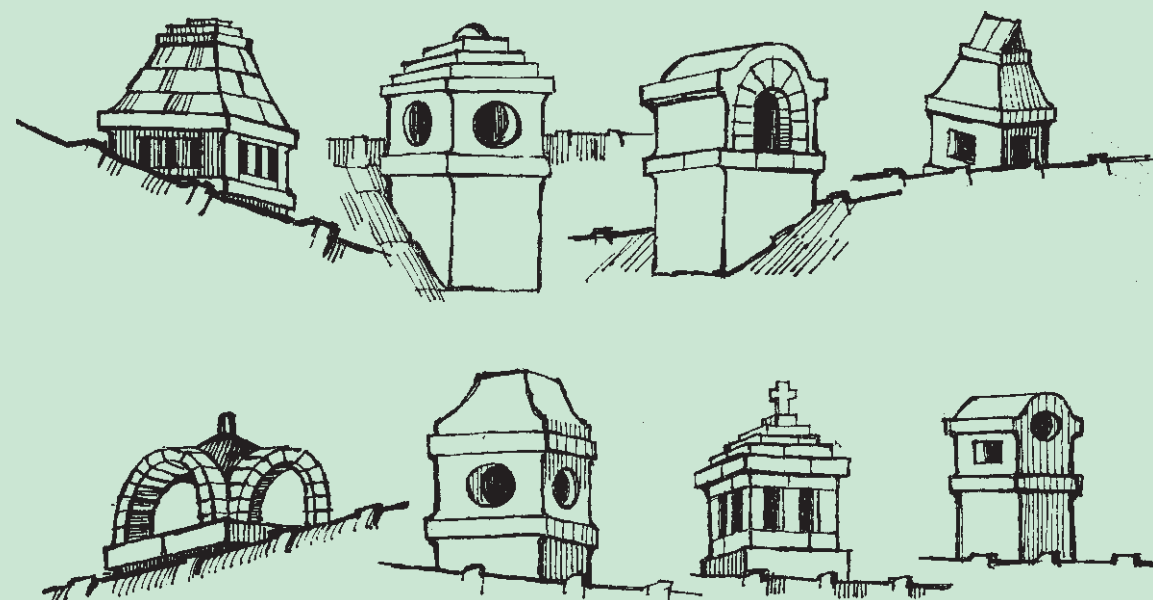
Zajímavé a chráněné jsou také ojedinělé obytné domy s „výškou“, tj. komorou v patře, které svědčí o slovenském vlivu architektury.

dům s výškou
(Petruchovy Mlýny)

údolí Jamného nad Javorníkem (Veličky)

typy hornáckých komínů

vaření v černé kuchyni

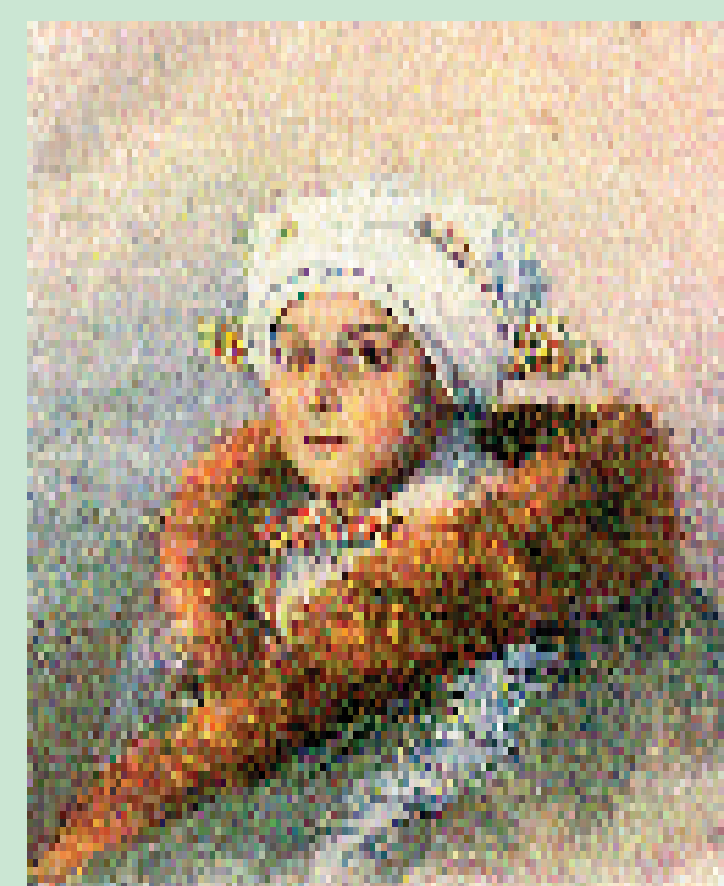
Evangelický sbor

Z dochovaných zpráv vyplývá, že v 16. století byla téměř celá obec evangelickou jednotou bratrskou. Tato jednotka vznikla jako odkaz husitství na středověkém stránickém panství za dob erotínů.

interiér evangelického kostela

Nově opravená budova bratrské modlitebny z roku 1782 má bohatou vnitřní výzdobu v hornáckém stylu vycházející z ornamentů tradičních výšivek. Evangelický sbor vychází z husitské tradice dodnes. Staří lidé mají doma tisky bible kralické ze 17. a 18. století.

Javorničanka (J. Uprka)

Javořinská naučná stezka

1. Představení NS; obec Velká n. Vel.
2. Hornácko - o tradicích
3. Javorník - obec a krajina
4. Filipovské údolí - rekreace
5. Megovka - bučiny
6. Kubíkův vrch - ochrana přírody
7. Nová Lhota - obec a folklor
8. U farmy - péče o krajinu
9. Vápenky - příroda, osídlení
10. Vadovská - hospodaření v lesích
11. Velká Javořina - rezervace
12. Kamenná buda - vzácná zvířena
13. Sučovské Mlýny, Suchov - historie
14. Petruchovy Mlýny - lidová tvorba

Realizace a spolupráce:

Český svaz ochránců přírody Bílé Karpaty
Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty
Správa CHKO Bílé Karpaty; obecní úřady

Realizaci naučné stezky finančně podpořilo:
Ministerstvo životního prostředí

